

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Всеукраїнський урок з медіаграмотності відбудеться 20 листопада. – Валерія Буняк](#)

[Як Зеленський пограбував Лувр. Огляд російських фейків за 29 жовтня – 4 листопада 2025 року. – Олексій Півторак](#)

[Правозахисники передали до МКС докази співучасті російських пропагандистів у міжнародних злочинах. – Валерія Буняк](#)

Медіа

[Єврокомісія назвала термін, до якого має відбутися переоцінка телемарафону. – Діана Горон](#)

[Європейська комісія закликала Україну посилити захист журналістів. – Діана Горон](#)

[Упродовж листопада проходитиме культурна ініціатива Ukrainian Radio Days. – Оксана Наумова](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[«Назви та смисли у просторі міста»: у Рівному відбудеться хакатон з найменування історичного публічного простору. – Тетяна Мельничук](#)

Фестивалі. Конкурси

[Оголошено програму антикорупційного фестивалю «Проект 97 у Харкові». – Олексій Содома](#)

[У Луцьку триває конкурс професійних читців імені Лесі Українки](#)

Театр

[Символ незламності: Прем'єра «Казок Гофмана» в Києві зібрала міжнародних дипломатів. – Віолетта Луньова](#)

[У Дніпрі стартував всеукраїнський тур «МамИ». – Ганна Тимошенко](#)

[Світло, звук і відео. Як ветерани вчаться робити «магію театру» в «Школі світла» від «Дикого театру». – Вікторія Кіхтенко](#)

[Театр «Нафта» шукає акторів для вистави. – Олексій Содома](#)

Музика

У Харкові одночасно прозвучали 5 органів, встановивши національний рекорд (доповнено)

Візуальні мистецтва

Листи додому. Як художниця Жанна Кадірова стала листоношею для колумбійських добровольців «Хартії». – Дмитро Кузубов

Опинився всередині «кепок»: художник та військовий Іван Губенко про свої роботи. – Катерина Яковленко

На вулиці Леся Курбаса з'явилась скульптура Володимира Семківа. – Катерина Сліпченко

У місті Дубно відкрили виставку робіт скульптора Олексія Леонова

Вітрини «Всі. Свої» у Києві прикрасили роботами за мотивами творчості Ганни Собачко-Шостак

У Костелі святого Миколая презентували картину «Молитва»: її подарують Папі Римському. – Вікторія Литвин

Кіномистецтво. Кінопрокат

Українське кіно в Амстердамі на IDFA: свої фільми представлять Чернов, Сухолиткий-Собчук, Горностай. – Поліна Горлач

«Чілдрен Кінофест» оголошує ювілейний Десятий дитячий кіноконкурс

Два фільми Кіри Муратової тепер доступні на Довженко-Центр.Онлайн. – Дар'я Лобанок

Із Вакарчуком, SHUMEI, Козицьким та іншими: у Львові вперше показали фільм про «Океан Ельзи». – Софія Хомишин

За участі хору «Гомін»: вийшов трейлер комедії «Потяг до Різдва»

Під прикриттям батьківських зборів. – Андрій Кокотюха

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Палац на Тернопільщині стає інтерактивним: встановлять сучасний сенсорний кіоск для безбар'єрності. – Микола Шмигін

Література. Книговидання

Ія Ківа стала лавреаткою польської премії за переклад поезії

Від путівників до фіксування локальної пам'яті: як в Україні видають краєзнавчі книжки. – Тетяна Приймачок

Український книжковий ринок становить менше 1% європейського

Музейна справа

[Музей війни представить зразки української кирилиці зі своїх фондів](#)

[На Google Arts & Culture з'явилася сторінка, присвячена Олександру Мурашку. – Анастасія Курінська](#)

[Факсимільна копія Дубенського Євангелія поповнила фонди Рівненського обласного краєзнавчого музею](#)

Охорона культурної спадщини

[На Черкащині дві церкви, яким понад 200 років, повернули у державну власність. – Дар'я Лобанок](#)

Кадри

[У Чернігівському драмтеатрі призначили виконувачку обов'язків директора-художнього керівника. – Денис Шапошніков](#)

Культура національних меншин

[Ромська мова на межі зникнення: як її намагаються врятувати. – Олександр Курта](#)

Міжнародне співробітництво

[Український фонд культурної спадщини отримав понад 3 мільйона євро та чотирьох партнерів. – Дар'я Лобанок](#)

[«На місці Маріупольського театру має бути меморіал»: керівник Дибовський про відкриття театру окупантами. – Анастасія Курінська](#)

[В окупованому Генічеську використовують викрадені культурні цінності для пропаганди. – Микола Шмигін](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Всеукраїнський урок з медіаграмотності відбудеться 20 листопада. – Валерія Буняк

Всеукраїнський урок з медіаграмотності відбудеться 20 листопада на ютуб-каналі та в телевізійному ефірі «Суспільне Культура». Про це у фейсбуці повідомив національний проєкт з медіаграмотності «Фільтр», який реалізовує урок. Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/38596/2025-11-05-vseukrainskyy-urok-z-mediagramotnosti-vidbudetsya-20-lystopada/>

Як Зеленський пограбував Лувр. Огляд російських фейків за 29 жовтня – 4 листопада 2025 року. – Олексій Півторак

російські пропагандисти поширювали фейки про нібито «екоцид Донбасу через дії ЗСУ», фальшиві обкладинки журналу Charlie Hebdo з карикатурою на президента України, маніпуляції з контрактами на постачання зброї, пропагандистські кампанії на окупованих територіях, а також брехню про «неефективність санкцій ЄС проти росії». Докладніше:

<https://detector.media/monitorynh-internetu/article/245391/2025-11-05-yak-zelensky-pograbuvav-luvr-oglyad-rosiyskykh-feykiv-za-29-zhovtnya-4-lystopada-2025-roku/>

Правозахисники передали до МКС докази співучасті російських пропагандистів у міжнародних злочинах. – Валерія Буняк

Кримська правозахисна група (КПГ) підготувала подання до Міжнародного кримінального суду (МКС), яке базується на доказах співучасті російських пропагандистів у міжнародних злочинах. Упродовж минулого року команда КПГ збирала докази до єдиної бази, а юристка А. Микитенко розробила нову стратегію доказування їхньої співучасті у воєнних злочинах і злочинах проти людяності. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/245359/2025-11-04-pravozakhysnyky-peredaly-do-mks-dokazy-spivuchasti-rosiyskykh-propagandystiv-u-mizhnarodnykh-zlochynakh/>

Медіа

Єврокомісія назвала термін, до якого має відбутися переоцінка телемарафону. – Діана Горон

Європейська комісія встановила термін, до якого збереження нинішнього формату телемарафону «Єдині новини» є доцільним. Про це йдеться у щорічному звіті про розширення ЄС за 2025 рік. «Переоцінка фінансованого з державних коштів телемарафону має відбутися не пізніше моменту остаточного призупинення воєнного стану, зокрема з огляду на подальше падіння суспільної довіри та охоплення аудиторії», – зазначається у звіті Єврокомісії. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/245380/2025-11-04-ievrokomisiya-nazvala-termin-do-yakogo-maie-vidbutysya-pereotsinka-telemarafonu/>

Європейська комісія закликала Україну посилити захист журналістів. – Діана Горон

Україна надає належні правові гарантії свободи вираження поглядів, однак має продовжувати докладати зусиль для гарантування безпеки та захисту журналістів. Про це йдеться у щорічному звіті Європейської комісії про розширення ЄС за 2025 рік. У звіті вказано, що впродовж року Єврокомісія зафіксувала низку випадків імовірного переслідування та залякування журналістів. Ці випадки стосуються, зокрема, представників місцевої та розслідувальної журналістики. Зазначається, що стратегічні судові позови проти участі громадськості (SLAPPs), пов'язані з журналістськими розслідуваннями, «залишаються проблемою в Україні». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/245381/2025-11-04-ievropeyska-komisiya-zaklykala-ukrainu-posylyty-zakhyst-zhurnalistiv/>

Упродовж листопада проходитиме культурна ініціатива Ukrainian Radio Days. – Оксана Наумова

У її межах відбудеться цикл зустрічей і прем'єр, що осмислюють сторіччя українського радіомовлення і його культурну спадщину. Докладніше про програму:

<https://stv.detector.media/suspilna-korporatsiya/read/9123/2025-11-04-uprodovzh-lystopada-prokhodytyme-kulturna-initsiatyva-ukrainian-radio-days/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

«Назви та смисли у просторі міста»: у Рівному відбудеться хакатон з найменування історичного публічного простору. – Тетяна Мельничук

29 листопада у Рівному проведуть хакатон з найменування простору у місті «Назви та смисли у просторі міста». Захід присвячено найменуванню та ревіталізації історичного публічного простору на вулиці Литовській у Рівному, відомого серед місцевих як «Єврейка». Мета – обговорити можливі варіанти назви цього простору, яка б одночасно відображала його багатий історичний контекст, пов'язаний з різними громадами міста, і відкривала нові сенси для сучасного сприйняття та взаєморозуміння. Проєкт реалізується Центром міської історії та Центром «Регіональний розвиток» Агенції економічного розвитку РРВ за фінансової підтримки Європейського Союзу. Зауважується, що Рівне долучилося до проєкту «REHERIT 2.0: Спільна відповідальність за спільну спадщину», що спрямовано на збереження та інтеграцію мультикультурної спадщини у міське середовище. Це великий трирічний проєкт, що охоплює такі громади, як Рівне, Умань та Меджибіж. У межах проєкту досліджуватимуть історію території, а також проведуть адвокаційну кампанію для посилення спроможності місцевої громади працювати з культурною спадщиною. Докладніше:

<https://rivne.rayon.in.ua/news/846853-nazvi-ta-smisli-u-prostori-mista-u-rivnomu-vidbudetsya-khakaton-z-naymenuvannya-istorichnogo-publichnogo-prosturu>

Фестивалі. Конкурси

Оголошено програму антикорупційного фестивалю «Проект 97 у Харкові». – Олексій Содома

7 та 8 листопада відбудеться фестиваль «Проект 97 у Харкові», присвячений доброчесності та боротьбі з корупцією. «Це новий міждисциплінарний проєкт, де ми разом із партнерами відкрито обговорюємо, як корупція впливає на суспільство, культуру та людину, – розповідає учасниця фестивалю та культурна менеджерка С. Челяк. – В його основі – п'єса М. Куліша „97“, написана сто років тому». У програмі заходу – лекції та дискусії. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/proiekt-97-u-kharkovi/>

У Луцьку триває конкурс професійних читців імені Лесі Українки

У музеї Лесі Українки Волинського національного університету відбулося урочисте відкриття ХХІХ Всеукраїнського конкурсу професійних читців імені Лесі Українки. Цьогоріч до фіналу було відібрано 16 читців з різних куточків України. Виступи конкурсантів оцінюватиме професійне журі у складі провідних діячів театрального мистецтва. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/846925-u-lutsku-trivae-konkurs-profesiynikh-chittsiv-imeni-lesi-ukrainki>

Театр

Символ незламності: Прем'єра «Казок Гофмана» в Києві зібрала міжнародних дипломатів. – Віолетта Луньова

У Національній опері України відбулася українська прем'єра опери «Казки Гофмана» французького композитора Жака Оффенбаха. Цей перший публічний показ сучасної постановки режисера І. Уривського зібрав партнерів України: дипломатів різних країн, представників Ради Європи та міжнародних організацій. Віце-прем'єр-міністерка з гуманітарної політики України – міністерка культури України Т. Бережна під час спілкування з дипломатами наголосила, що ця прем'єра є яскравою демонстрацією сили української культури, яка продовжує розвиток, незважаючи на постійні ворожі атаки. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/63033/symvol-nezlamnosti-premyera-kazok-gofmana-v-kyyyevi-zibrala-mizhnarodnyh-dyplomativ/>

У Дніпрі стартував всеукраїнський тур «МамИ». – Ганна Тимошенко

На сцені Дніпровського академічного театру драми та комедії відбувся перший показ всеукраїнського туру вистави «МамИ» за творами М. Матіос. Режисерка – А. Чорнойван. Після вистави в Дніпрі стартував великий всеукраїнський проєкт – збір історій матерів загиблих Героїв. На основі цих свідчень буде створено Книгу пам'яті Героїв, щоб зберегти не лише імена, а й людяність, мужність, характер кожного, хто віддав життя за Україну. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/63030/63030/>

Світло, звук і відео. Як ветерани вчаться робити «магію театру» в «Школі світла» від «Дикого театру». – Вікторія Кіхтенко

Українські військовослужбовці та ветерани вже пишуть п'єси, грають на сцені, втілюють постановки, а ще вчаться світла, звуку та відео в театрі. Ідея створити «Школу світла» для ветеранів належить директорці «Дикого театру» Я. Кравченко. Навчальну програму для ветеранів запустили не лише для того, щоб ознайомити їх із театром, але й для того, щоби дати ветеранам можливість здобути потрібний фах. З браком технічних спеціальностей у театрі зараз стикаються і великі академічні театри, як-от Театр Франка, каже Кравченко. Учасники вже завершують пілотний безкоштовний курс, який запустили у вересні за підтримки УКФ та Третього армійського корпусу. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1155276-svitlo-zvuk-i-video-ak-veterani-vcatsa-robiti-magiu-teatru-v-skoli-svitla-vid-dikogo-teatru/>

Театр «Нафта» шукає акторів для вистави. – Олексій Содома

Харківський незалежний театр «Нафта» відновлює показ своєї вистави «ЩУР» і потребує оновлення акторського складу. На Facebook-сторінці театру оголошено опенкол для бажаючих взяти участь у детективній комедії. Прем'єра вистави відбулася 22 вересня 2023 року, але показ призупинили через залучення до лав НГУ Д. Третяка, виконавця головної ролі. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/nafta-shukaie-aktoriv/>

Музика

У Харкові одночасно прозвучали 5 органів, встановивши національний рекорд (доповнено)

У Харківській філармонії відбувся концерт-запис «Повстання органів – мистецтво, нескорене війною», під час якого вперше в історії України одночасно прозвучали 5 органів – духовий Alexander Schuke та чотири цифрові органи, привезені з різних регіонів країни. Диригував ансамблем військовослужбовець ЗСУ, начальник відділення комунікацій 5 окремої штурмової бригади, старший лейтенант С. Лихоманенко. Подію офіційно зафіксовано в Національному реєстрі рекордів України у категорії «Найбільший органний ансамбль». У програмі прозвучали символічні твори українських композиторів – Гімн України, «Молитва за Україну» Лисенка, «Щедрик» Леонтовича, «Біла симфонія» Назарова та ін. Запис увійде до мультимедійного архіву «органної музики воєнного часу», його буде презентовано українській і міжнародній аудиторії. Проєкт реалізовано за підтримки Українського культурного фонду. Повна відеOVERсія концерту доступна онлайн – Національна гільдія органістів опублікувала його на своєму Youtube-каналі. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/11/04/699608_harkovi_odnochasno_prozvuchali_5.html

Візуальні мистецтва

Листи додому. Як художниця Жанна Кадірова стала листоношею для колумбійських добровольців «Хартії». – Дмитро Кузубов

Лауреатка цьогорічної Шевченківської премії у галузі візуального мистецтва Ж. Кадірова втілила проєкт із колумбійськими військовослужбовцями, які боронять Україну у складі 13 бригади НГУ «Хартія» на Харківському напрямку. Він висвітлює зв'язок між Україною та Колумбією через листування на відстані 11 тисяч кілометрів. На початку літа Кадірову запросили взяти участь у бієнале International Art Biennial of Antioquia and Medellín (Bi_AM) у Колумбії. Мисткиня, яка послідовно працює з темою російсько-української війни у своїх роботах, шукала ідею для нового проєкту, яка б одночасно торкалася сучасної України і зацікавила місцеву аудиторію. Вперше Кадірова відвідала «Гуахіро» (підрозділ колумбійських добровольців) 3 вересня. Їй одразу вигадала концепцію майбутнього проєкту, який врешті назвала «War Mail Express». «Волонтери, коли передають допомогу, завжди кладуть до коробок або пакунків дитячі малюнки на підтримку бійцям. У будинку, де збиралися колумбійські військові, я побачила на стінах подібні малюнки – такі теплі меседжі. Якщо ці листи приходять на фронт, чому вони не можуть приходити з фронту? Так виникла ідея взяти на себе роль листоноші, яка відвезе матеріальні повідомлення в їхню рідну країну, щоб розповісти історію про бійців, які виборюють свободу в Україні, та спровокувати людей написати відповіді і привезти їх назад». Тож наступного разу Кадірова приїхала з папером і фломастерами. Їй запропонувала всім охочим написати листи до рідної Колумбії. На бієнале в Медельїні мисткиня рушила з величезним конвертом, в який колумбійські військові вклали свої листи, адресовані співвітчизникам. Конверт сам собою також уособлює війну – художниця створила його з пробитого уламками заліза, яке знайшла на Київщині. Бієнале в Колумбії розпочалася 2 жовтня, участь у ній взяли 130 артистів і груп. Експозицію розмістили в неоготичному Палаці культури Рафаеля Урібе в центрі Медельїна – національній пам'ятці Колумбії. Саме там демонстрували і проєкт Жанны. У холі поставили два столи. На одному показували відео, як колумбійці в Україні пишуть листи додому. А на іншому були маркери, папір і запрошення написати відповідь. У залі також встановили поштову скриньку, куди можна було закинути свій лист. А на ньому закріпили той самий залізний конверт із двома адресами. Крім того, на стінах навколо повісили листи від військових з України: тож люди спочатку могли прочитати їх і написати відповідь. «Проєкт став тригером, щоб люди в Колумбії захотіли більше дізнатися, що ж насправді відбувається в Україні, яка неймовірно далеко від Колумбії, – пояснює Кадірова. – Я чую багато позитивних реакцій. Наприклад, люди, які допомагали мені монтувати проєкт у Медельїні, були сильно вражені й теж написали листи до колумбійських військових в Україні. Для мене це був найбільший комплімент». Нещодавно вона повернулася в Україну та привезла колумбійським добровольцям відповіді від земляків та смаколики з Батьківщини. Їй також зафільмувала їхню реакцію під час переглядання цих листів та подарунків. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/zhanna-kadirova-pisala-listi-z-frontu-razom-z-biycyami-hartiji-311269/>

Опинився всередині «кепок»: художник та військовий Іван Губенко про свої роботи. – Катерина Яковленко

У львівському просторі INDEX Інституту документування і взаємодії 5 листопада відкриється виставка І. Губенка – художника родом із Кривого Рогу, а нині військового. Ці живописні роботи та військові начерки експонують вперше. У центрі сюжету більшості з них – історії чоловіків, що мов застрягли в просторі периферії. Місця, звідки вони нікуди не поїдуть – ані за чиймсь, ані за власним бажанням. Ці чоловіки врастають у пейзаж, стаючи його частиною. В інтерв'ю Губенко розповідає про те, як виник цей образ та як він трансформувався з новим для нього досвідом військового. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1156156-opinivsa-vseredini-kepok-hudoznik-ta-vijskovij-ivan-gubenko-pro-svoi-roboti/>

На вулиці Леся Курбаса з'явилась скульптура Володимира Семківа. – Катерина Сліпченко

У Львові навпроти входу до театру імені Леся Курбаса встановлено скульптуру «Зажата» В. Семківа. Це – одна з чотирьох скульптур, які в межах Львівського тижня скульптури тимчасово з'явилися у різних локаціях міста. Докладніше:

https://zaxid.net/na_vulitsi_lesya_kurbasa_zyavilas_skulptura_volodimira_semkiva_n1622917

У місті Дубно відкрили виставку робіт скульптора Олексія Леонова

4 листопада до Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва у Палаці князів Любомирських Державного історико-культурного заповідника міста Дубно відбулося урочисте відкриття виставки робіт скульптора О. Леонова, майстра-інтуїтивіста, члена Національної спілки художників України. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/846918-u-misti-dubno-vidkrili-vistavku-robit-skulptora-oleksiya-leonova>

Вітрини «Всі. Свої» у Києві прикрасили роботами за мотивами творчості Ганни Собачко-Шостак

Вітрини простору українських брендів «Всі. Свої» у центрі Києва прикрашено омажами на роботи Г. Собачко-Шостак – майстрині декоративного розпису з Київщини. Відтворила різнобарв'я робіт майстрині наївного мистецтва Ю. Дідевич, викладачка живопису, членкиня Спілки художників України, засновниця проекту «Вечірній живопис» та власниця майстерні. Вона розписала чотириметрове полотно та десять бідонів, що виставлені у вітринах. Докладніше:

<https://bit.ua/2025/11/vitryny-vsi-svoyi-u-kyyyevi-prykrasyly-robotamy-za-motyvam-y-tvorchosti-ganny-sobachko-shostak/>

У Костелі святого Миколая презентували картину «Молитва»: її

подарують Папі Римському. – Вікторія Литвин

4 листопада у київському костелі святого Миколая презентовано картину «Молитва» сучасного українського художника І. Волошина. На полотні зображено українського воїна, який молиться на тлі зруйнованого храму. Картина стане подарунком Папі Римському Леву XIV разом із «ланцюгом віри» – композицією, створеною з релігійних символів українських захисників. Подарунок має стати знаком духовної стійкості українського народу та символом незламності. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-u-kosteli-svyatogo-mikolaya-prezentovali-kartinu-molitva-ii-podaruyut-papi-rimskomu>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Українське кіно в Амстердамі на IDFA: свої фільми представлять Чернов, Сухолиткий-Собчук, Горностай. – Поліна Горлач

У програмі фестивалю документального кіно в Амстердамі (IDFA), що триватиме 12–23 листопада, покажуть 5 стрічок від українських режисерів. У Міжнародній конкурсній програмі – документальний фільм Д. Сухолиткого-Собчука «Тиха повінь». А у Best of Fests (це програма, де представлено стрічки – лауреати інших премій та кінофестивалів) покажуть одразу кілька картин: «2000 метрів до Андріївки» М. Чернова; «Мілітантропос» Є. Сміт, А. Горлової, С. Мозгового; «Стрічка часу» К. Горностай. У програмі Signed представлено картину «Час підльоту» В. Манського. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1156686-ukrainske-kino-v-amsterdami-na-idfa-svoi-filmi-predstavlat-chernov-suholitkij-sobchuk-gornostaj/>

«Чілдрен Кінофест» оголошує ювілейний Десятий дитячий кіноконкурс

У межах Чілдрен Кінофесту–2026 відбудеться ювілейний десятий Конкурс короткометражних фільмів, знятих дітьми. До участі приймають стрічки, створені молодими людьми у віці від 7 до 14 років включно. Переможці отримають нагороди. Докладніше про умови участі:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/846911-children-kinofest-ogoloshue-yuvileynyi-desyatiy-dityachiy-kinokonkurs>

Два фільми Кіри Муратової тепер доступні на Довженко-Центр.Онлайн. – Дар'я Лобанок

Це «Короткі зустрічі» та «Довгі проводи» – перші повнометражні роботи режисерки, які вона зняла сама. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/dva-filmi-kiri-muratovoji-teper-dostupni-na-dovzhenko-centr-onlayn-311264/>

Із Вакарчуком, SHUMEI, Козицьким та іншими: у Львові вперше показали фільм про «Океан Ельзи». – Софія Хомишин

2 листопада у Львові відбувся перший показ документального фільму «Океан Ельзи: Спостереження шторму» про історію гурту. Того ж дня допрем'єрний показ картини також відбувся у Києві в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка. Офіційні прем'єри

стрічки заплановано на 6 та 7 листопада. Ці дати матимуть особливе значення: увесь дохід із сеансів передадуть на реабілітацію українських військових у центрі UNBROKEN. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/ocean-elzi-sposterezhennya-shtormu-film-yak-proyshov-dopremyerniy_n2946454

За участі хору «Гомін»: вийшов трейлер комедії «Потяг до Різдва»

Презентація трейлеру пройшла на великих екранах у холі Центрального вокзалу в Києві за участі акторів фільму, хору «Гомін» та дитячих хорів «Вогник» і «Дзвіночок» київського Палацу дітей та юнацтва. «Потяг до Різдва» – це продовження найкасовішої української комедії 2025 року – «Потяг у 31 грудня», збори якої склали 52 млн грн та яку подивилося понад 300 тисяч глядачів. Знімання різдвяного сиквелу проходили у Києві протягом липня та серпня 2025-го. Стрічку створено Film.UA та «Прототип Продакшн» без держфінансування. Режисером виступив В. Шпаков. Картина вийде у всеукраїнський прокат 1 грудня, а допрем'єрні покази стартують з 27 листопада. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/treiler-komedii-potiah-do-rizdva/>

Під прикриттям батьківських зборів. – Андрій Кокотюха

Відгук на нову українську сатирично-мінімалістичну комедію «Батьківські збори», яка в прокаті з 30 листопада. Режисер – Д. Шмурак, студія-виробник – «Мамахохотала». Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/245385/2025-11-05-pid-prykryttyam-batkivskykh-zboriv/>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Палац на Тернопільщині стає інтерактивним: встановлять сучасний сенсорний кіоск для безбар'єрності. – Микола Шмигін

У Вишнівецькому палаці, одній із перлин Тернопільщини, незабаром з'явиться сучасний сенсорний кіоск. Це мультимедійне рішення зробить знайомство з багатою історією палацу інтерактивним, захопливим і максимально доступним для всіх категорій відвідувачів. Як повідомили у Національному заповіднику «Замки Тернопілля», новація дозволить гостям закладу поринути в історію, дізнатися про архітектуру, власників, давні інтер'єри та експозиції палацу. Інформацію буде представлено трьома мовами: українською, англійською та польською. Особливу увагу там приділятимуть створенню безбар'єрного простору. Сенсорний кіоск оснащено низкою функцій для людей з особливими потребами. Крім того, розташування кіоску на першому поверсі дозволить маломобільним відвідувачам та людям із порушеннями опорно-рухового апарату віртуально оглянути зали другого поверху, що раніше було фізично недоступно. Для маленьких гостей палацу створюється окрема вкладка «Дітям». Вона міститиме вікторину та інтерактивні завдання, перетворюючи вивчення спадщини на захопливу гру. Проєкт під назвою «Вишнівецький палац – спадщина роду Вишневецьких» реалізується командою Національного заповідника «Замки Тернопілля» спільно з ГО «Фонд

культурної спадщини «Оберіг». Ініціатива стала можливою завдяки підтримці Українського культурного фонду та програми UCORD «Партнерство для розвитку». Міністерство культури активно реалізує Національну стратегію зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року, маючи власні пріоритетні проєкти «Інформація без бар'єрів» та «Культура без бар'єрів». Джерело:

<https://history.rayon.in.ua/news/846916-palats-na-ternopilshchini-stae-interaktivnim-vstanovlyat-suchasniy-sensorniy-kiosk-dlya-bezbarernosti>

Література. Книговидання

Ія Ківа стала лавреаткою польської премії за переклад поезії

Українська поетка, перекладачка, журналістка І. Ківа стала лавреаткою польської премії імені Фердинанда Оссендовського за переклади віршів польських поеток Еви Ліпської та Кристини Мілобендзької українською. Премію вручили 29 жовтня в межах познаньського фестивалю центрально- та східноєвропейської літератури «Ендеміти», метою якого є сприяння міжкультурному діалогу та демонстрація найцікавіших явищ сучасної літератури регіону. Докладніше:

<https://chytomo.com/ia-kiva-stala-lavreatkoiu-polskoi-premii-za-pereklad-poezii/>

Від путівників до фіксування локальної пам'яті: як в Україні видають краєзнавчі книжки. – Тетяна Приймачок

Українські міста починають промотувати свою історію та сьогодення через літературу. Інтерес до свого, що посилюється під час повномасштабної війни, дає поштовх не лише досвідченим видавництвам, а й локальним ініціативам. Краєзнавчі книги чи міські історії можуть бути голосом для промоції та способом перезнайти з різними куточками країни. Випуск такої літератури для міст та областей закриває кілька потреб – надає барв до уявлень про свою малу батьківщину місцевим, а також популяризує локацію для туристів. Часто цим займаються місцеві управління чи департаменти, які опікуються культурою та промоцією регіону. Саме вони відповідальні за виділення коштів для бюджетних програм, оголошують конкурси для авторів, підтримують бібліотеки. Втім, не все зводиться до держави. Докладніше:

<https://chytomo.com/vid-putivnykiv-do-fiksuvannia-lokalnoi-pam-iati-ia-k-v-ukraini-vydaiut-kraieznavchi-knyzhky/>

Український книжковий ринок становить менше 1% європейського

Директор видавництва «Ранок» В. Круглов у колонці для Forbes порівняв український і європейський книжкові ринки за основними показниками. Докладніше:

<https://bit.ua/2025/11/ukrayinskyj-knyzhkovyj-rynok-stanovyty-menshe-1-yevropejskogo/>

Музейна справа

Музей війни представить зразки української кирилиці зі своїх фондів

Національний музей історії України у Другій світовій війні вперше представить зразки української кирилиці зі своїх фондів у межах всеукраїнського марафону «Літеропад». Так, протягом листопада на сторінці музею з'являтимуться зображення літер української абетки з обкладинок книжок, журналів та документів. Музей війни також стане освітнім майданчиком, де проходитимуть зустрічі та лекції з відомими українськими дизайнерами, шрифторобами й дослідниками типографіки. Вони говоритимуть про еволюцію кирилиці, її роль у формуванні національної ідентичності, типографічні тенденції XX століття тощо. Зокрема, Музей війни вже показав літеру «А». Вона є частиною назви літературно-мистецького журналу «Заграва» № 3, який у 1946 році видала Спілка українських письменників та журналістів у Авгсбурзі. А літера «В» відсилає до назви журналу «Нова хата» 1925 року, видання львівського жіночого кооперативу «Українське народне мистецтво». Докладніше:

<https://www.platfor.ma/muzej-vijny-predstavyt-zrazky-ukrayinskoyi-kyrylytsi-zi-svoyih-fondiv/>

На Google Arts & Culture з'явилася сторінка, присвячена Олександрі Мурашці. – Анастасія Курінська

За ініціативи Українського інституту та у співпраці з Національним художнім музеєм України (NAMU) у межах проєкту Google Arts & Culture створено сторінку О. Мурашці. На ресурсі можна в онлайн-форматі ознайомитися з відомостями про художника та його твори. Ініціативу реалізовано до 150-річчя з дня народження митця. До 25 січня 2026 року в NAMU також триває виставковий проєкт «Олександр Мурашко. Кольорові модуляції», в експозиції якого представлено близько 50 живописних та графічних творів з колекції закладу, а також цифрові версії архівних матеріалів. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1156260-na-google-arts-culture-zavilasa-storinka-prisvacena-oleksandru-murasku/>

Факсимільна копія Дубенського Євангелія поповнила фонди Рівненського обласного краєзнавчого музею

Команда Державного історико-культурного заповідника міста Дубна передала факсимільне видання безцінної рукописної пам'ятки XVI століття Рівненському обласному краєзнавчому музею. Видавництво «Горобець» із Києва, попри війну, реалізувало друк факсимільного видання у межах проєкту «Повертаємо культурну спадщину в Україну». Дубенське Євангеліє стало одинадцятим відновленим рукописом у цій серії. Від початку року дубенська святиня вже поповнила колекції Рівненської обласної ради, Національного заповідника «Софія Київська», музеїв Львова, а також потрапила до культурних установ Литви та Польщі. Тепер ця духовна й історична пам'ятка знову на Рівненщині – у фондах обласного краєзнавчого музею. Докладніше:

<https://dubno.rayon.in.ua/news/846930-faksimilna-kopiya-dubenskogo-evangeliya-popovnila-fondi-rivnenskogo-oblasnogo-kraeznavchogo-muzeyu>

Охорона культурної спадщини

На Черкащині дві церкви, яким понад 200 років, повернули у державну власність. – Дар'я Лобанок

На Черкащині суд зобов'язав обласну адміністрацію оформити право державної власності на дві церкви, які є пам'ятками архітектури національного значення. Одна розташована у селі Матусові, а друга – у Лебедині. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/na-cherkashchini-dvi-cerkvi-yakim-ponad-200-rokiv-povernuli-u-derzhavnu-vlasnist-311262/>

Кадри

У Чернігівському драмтеатрі призначили виконувачку обов'язків директора-художнього керівника. – Денис Шапошніков

Виконувачкою обов'язків директора-художнього керівника Чернігівського обласного академічного українського музично-драматичного театру імені Шевченка призначено О. Тунік-Фриз. Підставою для ухвалення такого рішення стало завершення строку дії контракту з колишнім директором-художнім керівником закладу С. Мойсієнком. Він очолював драмтеатр з червня 2015 року. Докладніше:

<https://suspilne.media/chernihiv/1156638-u-chernigivskomu-drameatri-priznacili-vikonuvacku-obovazkiv-direktora-j-hudoznogo-kerivnika/>

Культура національних меншин

Ромська мова на межі зникнення: як її намагаються врятувати. – Олександр Курта

5 листопада у світі відзначають День ромської мови. Вона офіційно перебуває у списку тих, яким загрожує зникнення, – каже Н. Богданець-Білокаленко, завідувачка відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук. Докладніше про те, що може врятувати ромську мову, чому вона досі не кодифікована, а також який ромський буквар видали і навіть використовували на Закарпатті:

<https://suspilne.media/uzhhorod/1156694-romska-mova-na-mezi-zniknenna-ak-ii-namagautsa-vratuvati/>

Міжнародне співробітництво

Український фонд культурної спадщини отримав понад 3 мільйона євро та чотирьох партнерів. – Дар'я Лобанок

Після презентації у Копенгагені Українського фонду культурної спадщини першими його партнерами стали Данія, Нідерланди, Польща та Велика Британія, повідомило Міністерство культури. За даними відомства, Нідерланди готові внести один мільйон євро, Польща – 500 тисяч євро, Велика Британія – 200 тисяч фунтів стерлінгів (225 тисяч євро), Данія – 10 мільйонів

данських крон (1,3 мільйона євро). Як зазначила віце-прем'єр-міністерка з питань гуманітарної політики – міністерка культури України Т. Бережна, росія пошкодила 1612 об'єктів культурної спадщини, з яких 27 – повністю зруйновано. У Мінкульті пояснили, що Український фонд культурної спадщини функціонуватиме як незалежна неприбуткова організація під юрисдикцією Європейського Союзу із прозорою системою управління та міжнародною участю. Адмініструє Фонд ALIPH (International Alliance for the Protection of Heritage in Conflict Areas), національним партнером є Міністерство культури, яке визначає пріоритети відновлення та координує взаємодію з українськими і міжнародними інституціями. Фонд відповідатиме за реставрацію і консервацію пошкоджених об'єктів спадщини, евакуацію та збереження музейних колекцій, створення спеціалізованих сховищ і безпечних просторів у закладах культури, реалізацію стабілізаційних та реставраційних проєктів, підготовку фахівців, цифровізацію процесів охорони спадщини, розвиток культурної дипломатії та підтримку українських митців. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/ukrajinskiy-fond-kulturnoji-spadshchini-otrimav-ponad-3-milyona-yevro-ta-chotiroh-partneriv-311271/>

«На місці Маріупольського театру має бути меморіал»: керівник Дибовський про відкриття театру окупантами. – Анастасія Курінська

російські окупанти готуються до відкриття драматичного театру в Маріуполі, який вони зруйнували у 2022-му. Директор – художній керівник Донецького обласного академічного драматичного театру міста Маріуполь Г. Дибовський прокоментував цю новину. Він вважає, що відбудовані стіни є пропагандою та прикриттям наймасштабнішої трагедії війни. На його думку, на цьому місці має бути меморіал загиблим у Маріуполі за прикладом Освенцима та Хірошіми, і це питання має вирішуватися на державному рівні. Також він зазначив, що «душа театру живе», адже команда Маріупольського театру нині працює в Ужгороді та багато гастролює Україною і за кордоном. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1156062-na-misti-mariupolskogo-teatru-mae-buti-memorial-kerivnik-dibovskij-pro-vidkritta-teatru-okupantami/>

В окупованому Генічеську використовують викрадені культурні цінності для пропаганди. – Микола Шмигін

У тимчасово окупованому Генічеську російські окупанти вкотре використали викрадені українські культурні цінності для організації пропагандистської виставки до російського свята «дня народної єдності». Експозиція, що відкрилася 3 листопада, присвячена «75-річчю початку будівництва Каховської ГЕС», і має на меті легітимізувати російську присутність та присвоїти українську історію. До організації виставки долучилися незаконно створені окупаційною владою структури, включаючи «клони» херсонських музеїв. Серед експонатів фігурують оригінальні полотна художника А. Гавдзинського, які було викрадено з Новокаховської картинної

галереї його імені. Також представлено цінні документальні світлини з колекції Херсонського обласного краєзнавчого музею. Водночас мистецькі твори, викрадені з Херсонського обласного художнього музею імені Олексія Шовкуненка, представлено лише у вигляді репродукцій, про що свідчать самі окупаційні джерела. Зокрема, йдеться про копії робіт херсонського художника І. Ботька, у творчості якого відображено будівництво ГЕС. На світлинах з виставки помітний видрук пастелі Ботька 1970 року «Біля входу в парк. Н.Каховка», анонсовані також репродукції графічних замальовок. Існує припущення, що оригінали творів Ботька, як і основна частина незаконно вивезеної колекції, можуть зберігатися в окупованому Криму (у Центральному музеї Тавриди), але підтвердження цьому поки немає. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/846943-v-okupovanomu-genichesku-vikoristovuyut-vikradeni-kulturni-tsinnosti-dlya-propagandi>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm